

AARDAPPELKWEKERS OP EXCURSIE NAAR LUXEMBURG EN BELGIË.

Luxemburg is bekend om zijn toerisme, niet om zijn landbouw. In een uitvoerige gids komt onder de inhoudsopgave het woord landbouw zelfs niet eens voor.

Het Groothertogdom heeft 335000 inwoners en een oppervlakte van 2587 km², waarvan het bosbestand éénderde deel inneemt.

Toch heeft de aardappelkwekersvereniging Ijsselmeerpolders en Overijssel gemeend een excursie naar dit land te organiseren met daarnaast een bezoek aan het Belgische Onderzoek Centrum LI BRAMONT.

Het is interessant om meer van een E.E.G. partner te weten niet alleen op het gebied van de aardappelveredeling of aardappelteelt doch ook van de landbouw en op welke wijze deze bedreven wordt.

Dankzij de goede relatie van de Z.P.C. met het Syndicaat des Producteurs de Plants de Pomme de Terre te Clervaux werden wij door de voorzitter de heer Felix Steinchen en de directeur Dr. Diedrich en zijn technische medewerker de heer Francis Meyers op een charmante wijze ontvangen-rondeleid door het gebied en ingeleid in de problematiek van de landbouw. Niet alleen aan deze heren die de excursie "gemaakt" hebben zijn we veel dank verschuldigd, doch ook aan de heer Friso van de Z.P.C die samen met onze secretaris ir. Sinnema deze reis uitstekend hebben voorbereid. Aan onze chauffeur Wikkel hadden we een goede klimmer en daler. De groep was niet zo groot namelijk 15 man. Een bus heeft misschien nadelen doch ook veel voordelen, we hadden nu geen enkele mankement onderweg en waren ook niemand kwijt. 't Was weer bijzonder gezellig. Ir. Salentijn introduceerde met meer en minder succes de Campari met soda, Ebbinge de kirsch; aardappelkwekers hebben altijd wel gespreksstof.

De Landbouw.

Alle bedrijven zijn gemengde bedrijven. De oppervlakte in het noorden is ongeveer 18 - 20 ha; in het zuiden 30 - 35 ha. De meeste bedrijven zijn in eigendom. In de laatste jaren stijgt de oppervlakte per bedrijf snel, men keert ook daar de landbouw de rug toe. De bedrijfsgebouwen zijn ouderwets en staan in de dorpen. Het landschap is prachtig. Bossen afgewisseld door weiden met in hoofdzaak roodbont Fries vee. Goed vee. Mansholt wil alles bebossen, waartegen men nogal ageert. Het zou ook bizonder jammer zijn, want het imponerende van dit land is juist de afwisseling van bos, weiden en een enkel perceeltje bouwland. Van de modernste landbouwmachines wordt gebruik gemaakt. Vanwege de beschaduwing wordt nog vrij veel hooi geruiterd of gedroogd op omheiningen. De kostprijs van de melk ligt wel enige centen hoger dan bij ons. De hellingen geven natuurlijk de nodige problemen. Er wordt met weinig personeel gewerkt. Door de toename van de industrialisatie verandert volgens Dr. Diedrich het micro klimaat. Het aantal bladluizen neemt toe.

Clervaux.

Luxemburg is duidelijk in twee geografische helften opgedeeld namelijk in het bergachtige Ardenner plateau-und die gewellte Ebene des Gutlandes. Deze wordt in het zuiden door een ertsbekken en in het oosten door een wijnbouwgebied van de Mosel omsloten. Clervaux in het noorden is een bekende toeristenplaats, doch hier zetelt ook de directie van het Syndicaat met de daarbij behorende coöperatie voor de afzet van pootaardappelen. Ook heeft hier de administratie van de keuring van zaaizaad domicilie gekozen. Zowel de keuring als de afzet van pootaardappelen sorteert onder één bestuur en directie. In totaal wordt 140 ha pootgoed geteeld, die uitsluitend is toegestaan in het noordelijk gebied, bij een schie van 1 op 4. Gezien de geringe oppervlakte is deze centrale organisatie bijzonder praktisch. In een grote en moderne loods met luchtkoeling kan zo'n 5000 ton pootgoed opgeslagen en verwerkt worden. Een voordeel is ook ook dan men op elke tijd over pootgoed van bepaalde rassen kan beschikken voor aflevering. De boeren brengen zelf of laten hun poters brengen. De grootste afstand is ± 30 km, waarbij een schaalverdeling in transportkosten wordt toegepast. In november wordt 70% van de prijs betaald en in mei de rest. De kosten van bewaring, sorteren, keuring etc. bedragen ongeveer f. 4.50 per 100 kg. Voor de bouw van een nieuw deel van deze loods met twee verdiepingen, die zowel boven als beneden aan de harde weg ligt, dank zij de berg, was een éénmalige subsidie van de Groothertog ontvangen, in de vorm van 50% van de bouwkosten.

Dr. Diedrich beschikt over drie goed verzorgde proefvelden op drie verschillende grondsoorten en hoogten variërend van 490 m Ardennen tot 300 m Kehlen (zand) en 200 m Walferdange met een zandige leembodem. Alle rassen komen op de drie proefvelden voor, de grootte is verschillend.

Naast rassenonderzoek, waarvan de Z.P.C.-Kopta-kwekersleden van de Z.P.C. de grootste leveranciers zijn, zagen we mateelt proeven met uit het zuiden afkomstige poters. Hierin kwam enorm veel bladrol voor, waarmee het bewijs werd geleverd dat men in het consumptie gebied beter steeds nieuw uitgangsmateriaal kan kopen. Op bescheiden schaal werd aan het kweken van nieuwe rassen gedaan. Libramont levert op "bestelling" het uitgangsmateriaal. Verder zagen we o.a. enkele mooie looftypen van onze kwekersleden Mammensma, Elzinga en de V.K.

Libramont en het franse kweekbedrijf Demesmay waren eveneens vertegenwoordigd.

Tussen de bezichtiging van de proefvelden in Holler en Kehlen zagen we enkele mooie doch late percelen pootgoed van de rassen Bintje, Désirée, Atleet en Gineke (zand). Alle poters werden pas in mei tot zelfs half mei geplant. Soms komt veel nachtvorst voor, in Trois Vierges vriezen éénmaal per drie jaar de aardappelen af. De Désirée wordt ook veel in de volkstuinten verbouwd. Bintje is het hoofdras. Het duitse ras Delos wordt ook nog geteeld. De totale oppervlakte aardappelen is van 13000 ha teruggelopen tot 3500 ha. Vroeger werden veel voeraardappelen geteeld, nu niet meer. Op de markt in Ettelbrück zagen we mooie franse Sirtema's verkopen voor 60 cent per kg (7 juli). De consumptieopbrengst is 35 ton, hangt ook van de grond en de boer af. De afzet van de consumptieaardappelen is in tegenstelling van het pootgoed hoofdzaak in particuliere handen. Tenslotte nog de aantekening dat de poters droog ontsmet worden tegen rhizoctonia met het duitse middel Thiodye/neu.

Mersch.

Mersch ligt in het centrum van Luxemburg. Hier wordt gedemonstreerd wat één centrale landbouworganisatie vermag. Na veel voorbereidend werk heeft men één grote "Agro Centre" gesticht. Dit centrum omvat: Zaaizaadtilo's voor 1400 ha zaaizaad.

Tallose hoge torensilo's voor de consumptie granen met een capaciteit van 70% van de totale produktie.

Een grote slachterij met in aanbouw een vleeswarenfabriek.

Een melkpoederfabriek.

Een mengvoederfabriek.

Fruit- en honing opslagplaatsen.

Alles staat op één groot complex aan een spoorwegemplacement. Het bestuur kwam juist terug van een bezoek aan de Groothertog, want enkele sekties behoefteden weer uitbreiding. Dat men daar trots is op een dergelijk centrum is zeer terecht, het is een toonbeeld van efficiency. Na een gezellig diner afscheid van onze gastvrije gastheren en de volgende morgen vroeg op weg naar het:

Rijksstation Libramont.

Van dit onderzoek-centrum kregen we een betere indruk dan jaren geleden. Men doet hier naast veel wetenschappelijk onderzoek aan het kweken van nieuwe rassen. Veel aandacht wordt besteed aan de resistente veredeling op viren; o.a. was men bezig met het virusvrij maken van de Eersteling. Men vraagt zich als leek wel af waarom men internationaal niet meer samenwerkt of taken verdeeld op het grote terrein van het wetenschappelijk onderzoek en dan vooral bij het fundamenteel onderzoek. Mutatie veredeling door bestraling wordt ook hier verricht. Het Belgische "IVRO" proefveld lag op een apart perceel. Bijzonder interessant met Belgische nummers naast Nederlandse. In een keurige folder maakten we kennis met zes door het station gekweekte nieuwe rassen, n.l. Erato, Electre, Nervia, Gaumaise, Gari en de Mariline. Hoeveel uitbreiding deze rassen hebben is ons niet bekend. Driemaal komt Aquilla als geniteur voor, tweemaal de Eigenheimer.

Wat was bijzonder warm. Echter een pilsje in de cantine en een ijsje van Kroeze deden wonderen. Na dankwoorden van de voorzitter gingen we huiswaarts. Twee interessante dagen bij onze collega's in Luxemburg en België. Iets om nog eens te herhalen. Waardevol, omdat men direct in contact komt met "agriculteurs" in de ruimste zin van het woord in onze partnerlanden. Ook in Luxemburg en België staat de tijd niet stil.

Bant.

J.A. Crébas.